

A BELSŐ PIAC: ÁLTALÁNOS ELVEK

A belső piac a jólét és a szabadság térsége, amely hozzáférést biztosít az árukhoz, a szolgáltatásokhoz, a munkahelyekhez, az üzleti lehetőségekhez és kulturális gazdagsághoz. Folyamatos erőfeszítésekre van szükség az egységes piac további elmélyítésének biztosításához, amely jelentős előnyökkel járna az uniós fogyasztók és vállalkozások számára. Különösen a digitális egységes piac új esélyeket teremt a gazdaság fellendítésére (az e-kereskedelem révén), csökkentve ugyanakkor az adminisztratív terheket (az e-kormányzat és a közszolgáltatások digitalizálása révén). A legújabb kutatások azt mutatják, hogy az áruk és szolgáltatások szabad mozgásának elve és az e területre vonatkozó jogszabályok becsült haszna évi 985 milliárd euró.

JOGALAP ÉS CÉLKITŰZÉSEK

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 4. cikke (2) bekezdésének a) pontja, valamint 26., 27., 114. és 115. cikke. A Római Szerződéssel 1958-ban létrehozott közös piac a tagállamok közötti kereskedelmi akadályok eltörlésére szolgált a gazdasági fellendülés fokozása és „az Európa népei közötti mind szorosabb egység” elősegítése céljából. Az 1986. évi Egységes Európai Okmány a belső piac létrehozásának célkitűzését beépítette az Európai Gazdasági Közösséget (EGK) létrehozó szerződésbe, és a következőképpen határozta meg azt: „egy olyan, belső határok nélküli térség, amelyben biztosított az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása”.

EREDMÉNYEK

A. Az 1958. évi közös piac

A közös piac – a Római Szerződés legfőbb célkitűzése – az 1968-as vámunióval, a kontingensek eltörlésével, az állampolgárok és a munkavállalók szabad mozgásával, bizonyos adóharmonizációval, valamint a hozzáadottérték-adó (héta) 1970. évi általános bevezetésével megvalósult. Az áruk és szolgáltatások kereskedelmének szabadságát és a szabad letelepedést azonban továbbra is korlátozták a hatóságok által továbbra is előírt versenyellenes gyakorlatok.

B. A belső piac elindítása az 1980-as években és az Egységes Európai Okmány

A közös piac megvalósítása során a fejlődés megtorpanása nagyrészt a túlságosan részletes jogharmonizációs módszernek és a tanácsi határozatokhoz szükséges egyhangúságra vonatkozó szabálynak tudható be. Az erről folyó politikai vita az

1980-as évek közepén arra készítette az EGK-t, hogy a kereskedelmi akadályok felszámolásának célkitűzése tekintetében egy mélyrehatóbb megoldást vegyen fontolóra: a belső piacot.

Az 1987. július 1-jén hatályba lépett Egységes Európai Okmány a belső piac megvalósítására pontos határidőt tűzött ki, 1992. december 31-ét. Egyben megerősítette a belső piaci döntéshozatali rendszert azáltal, hogy a következő kérdésekben bevezette a minősített többségi szavazást: közös vámtarifa, a szolgáltatásnyújtás szabadsága, a tőke szabad mozgása és a nemzeti jogszabályok közelítése-. A határidő lejártára az 1985. évi fehér könyvben felsorolt jogalkotási aktusok több mint 90%-át elfogadták, nagyrészt a minősített többségi szabály alkalmazásával.

C. A közös felelősség kialakítása a belső piac megvalósítása terén

A belső piac jelentősen hozzájárult az uniós gazdaság fellendüléséhez és integrációjához. A 2003 és 2010 közötti időszakra vonatkozó új belső piaci stratégia arra helyezte a hangsúlyt, hogy lehetővé kell tenni az áruk szabad mozgását, integrálni kell a szolgáltatási piacokat, csökkenteni kell az adók képezte akadályok hatását és egyszerűsíteni kell a szabályozási környezetet. Jelentős haladás történt a közlekedés, a távközlés, a villamosenergia-ellátás, a gázellátás és a postai szolgáltatások liberalizációja terén.

„Az egységes piac jobb irányítása” című közleményében ([COM\(2012\) 0259](#)) a Bizottság olyan horizontális intézkedéseket javasolt, mint egyértelmű, könnyen végrehajtható új rendeletek központba állítása, a meglévő informatikai eszközök jobb kihasználása segítő a résztvevőket az egységes piaccal kapcsolatos jogaik gyakorlásában, valamint nemzeti központok kialakítása az egységes piac működésének felügyeletére. Az európai szemeszter folyamata során a felügyelet az egységes piaci integrációról szóló éves jelentések szerves részét képezi.

D. A belső piac újraindítása 2010-ben

Az egységes európai piac újbóli fellendítése, valamint annak érdekében, hogy a polgárok, a fogyasztók és a kkv-k kerüljenek az egységes piacra vonatkozó szakpolitika középpontjába, a Bizottság 2010 októberében közzétette „Az egységes piaci intézkedéscsomag felé” című közleményét ([COM\(2010\) 0608](#)). Egy sor intézkedést terjesztettek elő az uniós gazdaság fellendítésére és a munkahelyteremtésre, ami ambiciózusabb egységes piaci szakpolitikát eredményezett.

2012 októberében a Bizottság bemutatta második egységes piaci intézkedéscsomagját ([COM\(2012\) 0573](#)), hogy továbbfejlessze az egységes piacot és kiaknázza a növekedés hajtóerejéül szolgáló meglévő lehetőségeket. Az intézkedéscsomag 12, az uniós intézmények által sürgősen elfogadandó kulcsfontosságú intézkedést határoz meg. Ezek az intézkedések a növekedés, a foglalkoztatás és a bizalom négy fő hajtóerejére irányulnak: 1) integrált hálózatok, 2) állampolgárok és vállalkozások határokon átnyúló mobilitása, 3) digitális gazdaság, valamint 4) a kohézió és a fogyasztói előnyök megerősítésére irányuló intézkedések.

A második egységes piaci intézkedéscsomag a Bizottság által benyújtott kezdeti intézkedéscsomag – az első egységes piaci intézkedéscsomag – alapjait követi és

az alábbi fellépéseket tartalmazza egy alaposabb, jobban integrált egységes piacra irányulóan:

- üzleti mobilitás (pl. hosszú távú beruházások mobilizálására, fizetéseketelenségi eljárások modernizálására irányuló rendelkezések bevezetése, valamint segítségnyújtás olyan környezet kialakításában, amely a csődbe jutott vállalkozóknak második lehetőséget kínál);
- digitális gazdaság (a digitális egységes piac 2015-ig történő kiteljesítése irányába való további lépésként a Bizottság javasolta az e-kereskedelem EU-ban történő előmozdítását a fizetési szolgáltatások felhasználóbaráttá, megbízhatóbbá és versenyképesebbé tétele révén; kiemelték továbbá, hogy foglalkozni kell a nagy sebességű széles sávú internetkapcsolatokba történő beruházás hiányának fő okaival is, és az elektronikus számlázási előírások meghatározásával a közbeszerzési eljárásokban);
- fogyasztói bizalom (pl. a bankszámlákhoz való széles körű hozzáférés biztosítására, átlátható és összehasonlítható számladíjakra, valamint a bankszámlák közötti könnyebb váltás elősegítésére irányuló intézkedések bevezetése).

A Bizottságnak 2013 tavaszára a második egységes piaci intézkedéscsomaggal kapcsolatos valamennyi alapvető jogalkotási javaslatot elő kellett terjesztenie, 2013 végére pedig a nem jogalkotásiakat. Ezt követően pedig az Európai Parlamentet és a Tanácsot felszólították a jogalkotási javaslatok prioritásként történő elfogadására. Az előrehaladást a „[Single Market Act: State of Play](#)” (Egységes piaci intézkedéscsomag: az aktuális helyzet) című tanulmány^[1] ismertette.

2015. október 28-án a Bizottság közzétette „Az egységes piac továbbfejlesztése: a polgárok és vállalkozások lehetőségeinek bővítése” című közleményét ([COM\(2015\) 0550](#)), amely az emberek mindennapi életét érintő gyakorlati előnyök biztosítását, valamint a fogyasztók, a szakemberek és a vállalkozások javát szolgáló további lehetőségek megteremtését állította középpontba. Kiegészítette a Bizottságnak a beruházások fellendítésére, a digitális egységes piac lehetőségeinek kiaknázására, valamint a versenyképesség és a finanszírozáshoz való hozzáférés javítására irányuló erőfeszítéseit. A stratégia célja volt továbbá, hogy biztosítsa a jól működő belső energiapiacot, valamint előmozdítsa és megkönnyítse a munkaerő mobilitását, miközben megakadályozza a szabályokkal való visszaélést.

Jelenleg a belső piac fejlesztésével kapcsolatos egyik, legnagyobb kihívást jelentő kérdés a belső piac digitális összetevőjének végrehajtása. 2015 májusában a Bizottság elfogadta a digitális egységes piaci stratégiát ([COM\(2015\) 0192](#)), amely az Európai Parlament nyolcadik jogalkotási ciklusa által kiegészített, az európai digitális gazdaság kiépítésére irányuló intenzív jogalkotási programot határozott meg.

[1]A tanulmányt az Európai Parlament Gazdaságpolitikai, Tudománypolitikai és Életminőségi Tematikus Főosztálya rendelte meg a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság (IMCO) nevében.

AZ EURÓPAI PARLAMENT SZEREPE

A Parlament volt a mozgatórugója annak a folyamatnak, amely a belső piac megalapításához vezetett. Különösen az 1997. november 20-i állásfoglalásában támogatta azt az elképzelést, miszerint a belső piacot 2002-re teljesen integrált hazai piaccá kell átalakítani. Számos, 2006-ban elfogadott állásfoglalásban (így a február 12-i, február 14-i, május 16-i és július 6-i állásfoglalásában) a Parlament pártfogolta azt az elképzelést, mely szerint a belső piac egy közös keretet és referenciapontot képez az EU számos szakpolitikája tekintetében.

Az EP emellett aktív szerepet játszott a belső piac újraindításában. „Az egységes piac megvalósítása a fogyasztók és a polgárok számára” című, [2010. május 20-i állásfoglalásában](#) a Parlament hangsúlyozta, hogy intézkedéseket kell hozni a fogyasztók és a kkv-k hatékonyabb tájékoztatása, szerepvállalásuk fokozása, valamint a polgárok bizalmának növelése céljából. Az egységes piaci intézkedéscsomagra adott további válaszként az Európai Parlament 2011. április 6-án három állásfoglalást fogadott el: „[Irányítás és partnerség az egységes piacon](#)”, „[Az európaiakat szolgáló egységes piac](#)” és „[A vállalkozásokat és a növekedést szolgáló egységes piac](#)”.

„A versenyképes egységes digitális piac – az e-kormányzat mint élenjáró kezdeményezés” című, [2012. április 20-i állásfoglalásában](#) a Parlament rámutatott egy világos és koherens jogi keret szükségességére az elektronikus azonosítás, hitelesítés és aláírás kölcsönös elismerése tekintetében, ami fontos a határokon átnyúló adminisztratív szolgáltatások unióbeli működésének biztosításához. Ezt követte a belső piaci eredménytábláról szóló, [2012. május 22-i állásfoglalás](#).

2012. december 11-én a Parlament két nem jogalkotási állásfoglalást is elfogadott a belső piaccal kapcsolatban, egyet [a digitális egységes piac kiteljesítéséről](#), egyet pedig [a digitális szabadság stratégiájáról az EU külpolitikájában](#), amelyben hangsúlyozta, hogy határozottan támogatja a hálózatsemlegesség elvét. Ez azt jelenti, hogy az internetszolgáltatók nem tilthatnak le oldalakat, nem alkalmazhatnak megkülönböztetést, valamint nem csorbíthatják vagy csökkenthetik – többek között az árakon keresztül – a személyek azon képességét, hogy – forrástól vagy célközönségtől függetlenül – igénybe vegyenek egy szolgáltatást a választásuk szerinti tartalom, alkalmazás vagy szolgáltatás elérése, használata, küldése, posztolása, fogadása vagy kínálása érdekében. Ugyanebben az állásfoglalásban felszólította a Bizottságot és a Tanácsot, hogy mozdítsák elő és őrizzék meg a digitális szabadságjogok magas színvonalát az EU-ban. Az állásfoglalások célja az volt, hogy egy valódi digitális egységes piac az EU-ban történő kialakítása érdekében olyan politikát és gyakorlatot hozzanak létre, amely különféle szabályrendszerekkel tud működni a kulcsfontosságú területeken, ideértve a héát, a postai szolgáltatásokat és a szellemi tulajdonjogokat is. A hálózatsemlegességre és a nyílt internetre vonatkozó elvek, valamint a barangolási díjak eltörlése egy jogalkotási csomag részeként kerültek előterjesztésre, amely intézkedéseket állapított meg az elektronikus hírközlés egységes európai piacára vonatkozóan és a „behálózott kontinens” ([COM\(2013\) 0627](#)) megteremtése céljából.

A Parlament 2013. február 7-én a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó [állásfoglalást](#) fogadott el az egységes piac irányításáról, létrehozva az európai

szemeszter különleges pilléreként egy egységes piaci irányítási ciklust. Továbbá 2014. február 25-én a Parlament [állásfoglalást](#) fogadott el „Az egységes piac irányítása a 2014-es európai szemeszterben” címmel, amelyet a SOLVIT-ról szóló, [2014. február 27-i állásfoglalása](#) követett. A Parlament ezt követően [2016. április 12-én állásfoglalást](#) fogadott el „Az egységes piaci szabályozás javítása felé” címmel, amely hangsúlyozza „a felesleges szabályozás, bürokrácia és negatív hatások felszámolásának, valamint a szakpolitikai célok elérésének és az európai foglalkoztatást és vállalkozásokat támogató, versenyképes szabályozói környezet megteremtésének” szükségességét. A polgárok és a vállalkozások által igényelt információkhoz, adminisztratív eljárásokhoz és segítségnyújtó szolgáltatásokhoz való online hozzáférés megkönnyítése érdekében a Parlament támogatta egy egységes digitális kapu ((EU) 2018/1724 rendelet)^[2] létrehozását.

2015. április 9-én a Parlament [állásfoglalást](#) fogadott el, amelyben felhívja a Bizottságot az e-kereskedelem fellendítésére. A Parlament ezt követően elfogadta „[A digitális egységes piaci intézkedéscsomag megvalósítása felé](#)” című, 2016. január 19-i állásfoglalást, amelyet számos, a digitális egységes piac kiépítését célzó intézkedés követett, például [a közösségi gazdaság](#)^[3], [az online platformok](#)^[4], [a mesterséges intelligencia](#)^[5] stb. területén.

A „[Reducing costs and barriers for businesses in the Single Market](#)” (A költségek és akadályok csökkentése a vállalkozások számára az egységes piacon) című (2016 februárjában közzétett) tanulmány kiemelte az egységes digitális piac jelentős potenciálját az uniós polgárok és vállalkozások költségeinek és korlátainak csökkentésében az Európai Unióban.

Egy másik, „[A Longer Lifetime for Products: Benefits for Consumers and Companies](#)” (A termékek hosszabb élettartama: előnyök a fogyasztók és a vállalatok számára) című (2016 áprilisában közzétett) tanulmány bebizonyította, hogy a digitális egységes piac képes környezetbarátabbá tenni az uniós gazdaságot. A Parlament 2017. július 4-én fogadta el az ugyanerről a témáról szóló [állásfoglalását](#).

Egy másik, „[Social economy](#)” (Szociális gazdaság) című, 2016 márciusában közzétett tanulmány szerint a digitális egységes piac még szociálisabbá teheti az EU gazdaságát. Az e-kormányzás és a kapcsolódó szolgáltatások – például az egészségügy – fejlesztése ennek egyik módja, a „[Ubiquitous developments of the Digital Single Market](#)” (A digitális egységes piac minden téren megmutató fejlődése) című (2013 októberében közzétett) tanulmányban leírtak szerint.

[2]Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1724 rendelete (2018. október 2.) az információkhoz, eljárásokhoz, valamint segítségnyújtó és problémamegoldó szolgáltatásokhoz hozzáférést biztosító egységes digitális kapu létrehozásáról és az 1024/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 295., 2018.11.21., 1. o.).

[3]Az Európai Parlament 2017. június 15-i állásfoglalása a közösségi gazdaságra vonatkozó európai menetrendről, Elfogadott szövegek, [P8_TA\(2017\)0271](#).

[4]Az Európai Parlament 2017. június 15-i állásfoglalása az online platformokról és a digitális egységes piacról [P8_TA\(2017\)0272](#).

[5]Az Európai Parlament 2019. február 2-i állásfoglalása a mesterséges intelligenciára és a robotikára vonatkozó átfogó európai iparpolitikáról, [P8_TA-PROV\(2019\)0081](#).

A legújabb kutatások azt mutatják, hogy az áruk és szolgáltatások szabad mozgásának elve és az e területre vonatkozó jogszabályok becsült haszna évi 985 milliárd euró^[6].

Mariusz Maciejewski / Christina Ratcliff / Andreea Dobrita
05/2019

[6]Poutvaara P. et al., Contribution to Growth: Free Movement of Goods. Delivering economic benefits for citizens and businesses (2019) (Hozzájárulás a növekedéshez: az áruk szabad mozgása. Gazdasági előnyök biztosítása a polgárok és az üzleti vállalkozások számára), melyet az A Tematikus Főosztály készített az IMCO bizottság megbízásából [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2019/631063/IPOL_IDA\(2019\)631063_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2019/631063/IPOL_IDA(2019)631063_EN.pdf), valamint Pelkmans J. et al., Contribution to Growth: The Single Market for Services. Delivering economic benefits for citizens and businesses (2019) (Hozzájárulás a növekedéshez: az egységes szolgáltatási piac. Gazdasági előnyök biztosítása a polgárok és az üzleti vállalkozások számára), melyet az A. Tematikus Főosztály készített az IMCO bizottság megbízásából, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/631054/IPOL_STU\(2019\)631054_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/631054/IPOL_STU(2019)631054_EN.pdf)

